

Ny lagstiftning: Huvudsakliga förändringar

- Kommunen ansvarar för prövning och tillsyn
- Landsbygdsutveckling
- Länsstyrelsen överprövar
- Överklagan
 - Direkt berörda, naturvårdsorganisationer, samt nu även friluftorganisationer
- Kommunen kan upphäva Strandskydd inom detaljplan

Inventering av strandskyddet i Enköpings kommun

Kvalitativt
boende

Allemansrättsligt
tillgänglig

Höga
naturvärden

Rekreationsmöjligheter

Uppdragets bakgrund

- Politisk efterfrågan – utökade möjligheter att få bygga strandnära
- Rättviselaspekt beträffande utökat strandskydd mellan kommuner
- Det utökade strandskyddets tillkomst i Enköping
- Saknad kunskap om strandremsans naturvärden

Tillkommande faktorer:

- Ny lagstiftning

Övergripande uppgifter

- Bedömning av strandremsans exploateringsgrad (påverkan)
- Uppmärksamma och utpeka strandremsans naturvärden
- Bedömning och kartläggning av Mälarstrandremsans rekreativvärden
- Underlätta vid fysisk planering (underlag för att peka ut LBU-områden i Kommunala Översikts Planen)

Tillvägagångssätt - grund

1. Strandlinjen definieras
2. Buffertzoner skapas
(300 m respektive 100m)
3. Stranden snittas med
nyckelkodsområden (NYKO)
4. Naturen grovkarteras från
befintligt kartmaterial
5. Direktinventering i fält

Strandlinjens definition

Strandskyddsbeslutets definition enligt gällande förordning (1994):

1. Enligt definierad strandlinje på ekonomiska kartblad (från 1976) i pappersformat
2. I nivå med Medelvattenståndet

Egen definition:

Den nivå till vilken man vid medelvattenstånd kan gå torrskodd.

Baseras på digitaliserad terrängkartan

- Öppet vatten
- Öppet vatten med diffus strandlinje
- Annan öppen mark utan skogskontur

En inventering av stranden
för differentiering av strandskyddet
i Enköpings kommun
N. Erik Sjödin

Nyko 1

För att kunna analysera hur Enköpings stränder påverkas är det lämpligt med något slags indelning av strandremsan.

Jag kommer att använda Nyckelkods-områden (NYKO), som används för SCB:s statistik. I Enköping berörs

- **5 Nyko1 (f.d. häraden)**
- 20 Nyko2 (f.d. socknar)
- 60 Nyko6 områden

0 1 2 3 4
kilometer

Teckenförklaring

NYKO1

Nyko 2

För att kunna analysera hur Enköpings stränder påverkas är det lämpligt med något slags indelning av strandremsan.

Jag kommer att använda Nyckelkods-områden (NYKO), som används för SCB:s statistik. I

Enköping berörs

- 5 Nyko1 (f.d. häraden)
- **20 Nyko2 (f.d. socknar)**
- 60 Nyko6 områden

0 1 2 3 4
kilometer

Teckenförklaring

Nyko 5 (och 6)

För att kunna analysera hur Enköpings stränder påverkas är det lämpligt med något slags indelning av strandremsan.

Jag kommer att använda Nyckelkods-områden (NYKO), som används för SCB:s statistik. I Enköping berörs

- 5 Nyko1 (f.d. häraden)
- 20 Nyko2 (f.d. socknar)
- **60 Nyko5 områden**

1. Strandremsans huvuddrag:

Enköpings stränder

- Enköping har ca 38 mil Mälarstrand – eget GIS-underlag (öar medräknade).
- Fastlandsstranden är ca. 17,5 mil (SCB)
- Detta utgör ungefär 12,4% av hela Mälarens strand (Rapport – Mälarens vattenvårdsförbund)

2. Klassificering av stranden

1. Påverkade områden pekas ut
2. Strandremsor med höga naturvärden kartläggs
3. Strandremsor med höga kvalitéer för rekreation och för det rörliga friluftslivet pekas ut
4. Konfliktområden och svårbedömda områden analyseras med hjälp av direkta fältinventeringar

2a. Påverkan

Min definition:

Områden med mänskliga företeelser som till sin natur påverkar omgivningarna oproportionerligt mycket i förhållande till sin rumsliga utsträckning.

Vid stränder som är mycket påverkade är ett utökat strandskydd mindre motiverat!

Påverkansklassificering

11. Indikationer för grad av påverkan definieras och värderas, dessa inkluderar indikatorer för strandlinjens respektive strandremsans bebyggelse liksom eutrofieringsbelastande ytor från areella näringar och tät bebyggelse
12. Gränsvärden tas fram som avgränsar fem klasser
13. Nyckelkodsområden beskrivs utifrån indikerad grad av påverkan

2a. Påverkan: Relativa mått

Strandlinjens påverkan

- Antal bryggor (per km strand)
- Bryggornas sammanlagda längd (m per meter strand)
- Privat strand (m per meter strand)

Strandremsans bebyggelse

- Antal strandnära byggnader
- Antal boende nära stränder
- Strandnära vägar

Strandremsans näringsbelastande ytor

- Åkerareal (per km strand)
- Areal hygge (per km strand)
- Tät bebyggelse (per km strand)

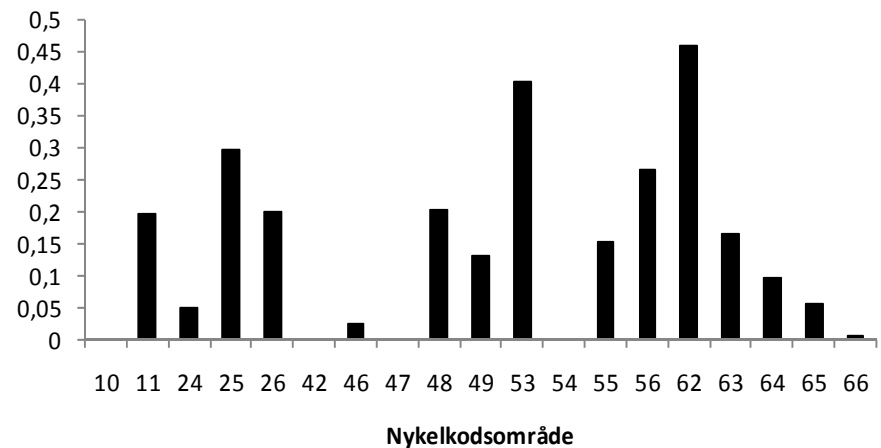
2a Bryggor

Antalet bryggor inom ett område visar var strandremsan är påverkad sedd från vattenhållet.

Enköpings stränder har minst 578 bryggor med en medellängd av 20 meter. Totallängden av alla bryggor är 11 850 meter.

Underlaget för inritning av bryggor (upplösning 1:3000) baseras på ortofoto genererat under våren 2007 (dvs. flytbryggor finns inte med).

Bryggor (#/km)

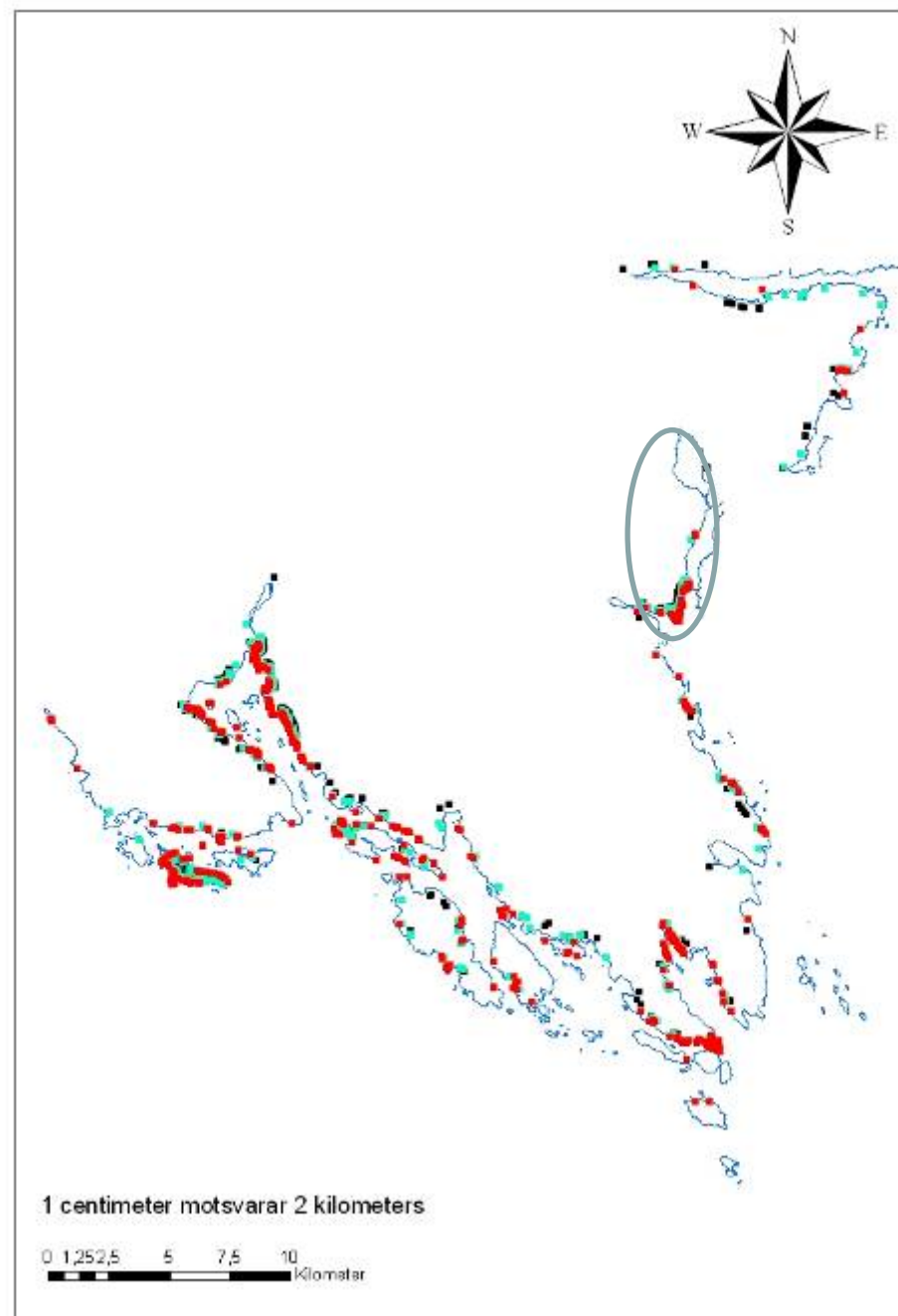

2a. Byggnader

Byggnader längs stranden indikerar påverkan. Hur byggnader påverkar stränder beror på:

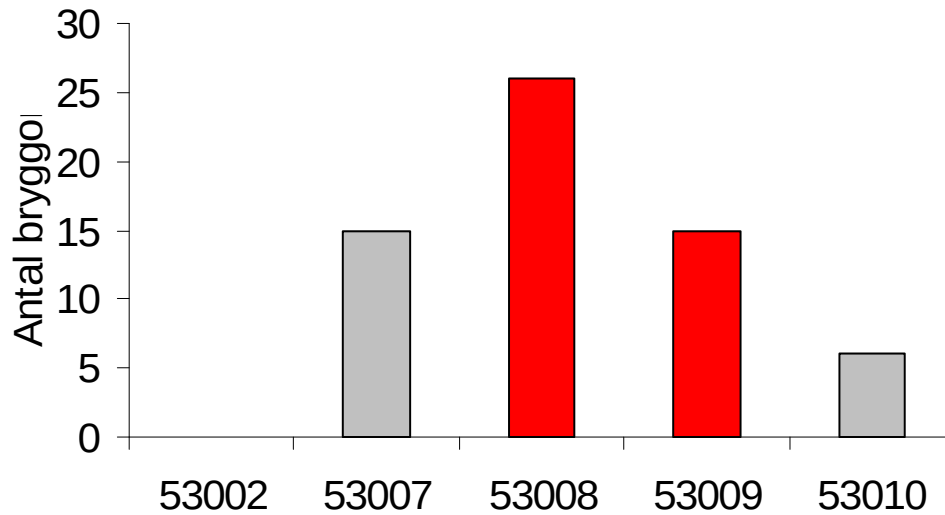
- Var husen är belägna
- Byggnadernas storlek/användning
- Hur många personer som bor där
- Vilka de boende är

Enköpings stränder upp till 300 meter är bebyggt med 1717 st hus.

2a. Påverkan: Brygggor

Antal bryggor

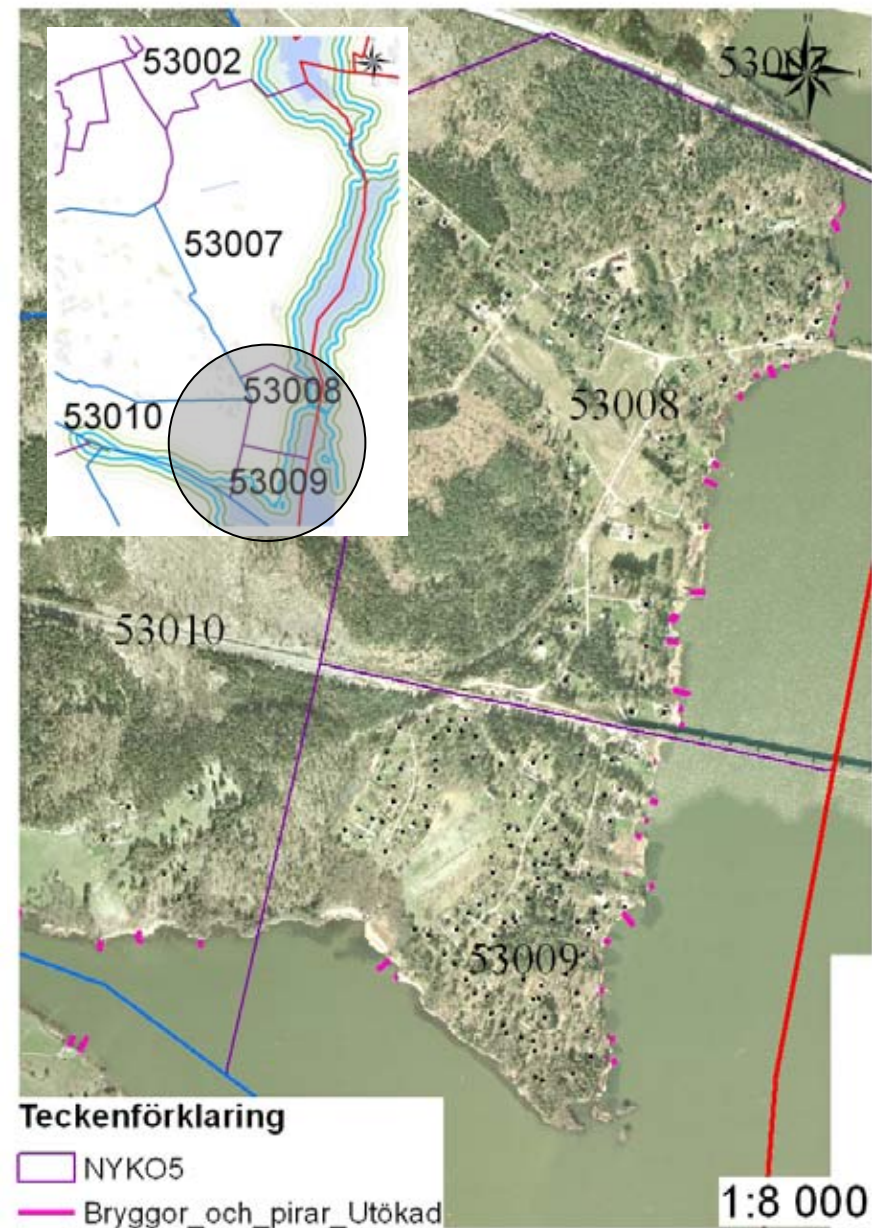

Ur bryggperspektiv är stranden i

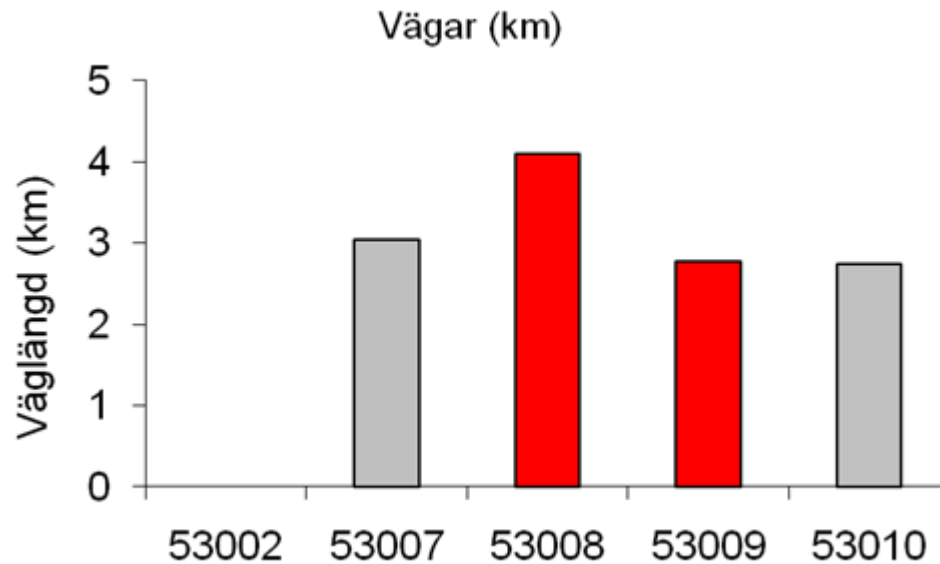
Nyko5: 53008

mer påverkad än i

Nyko5: 53009

2a. Påverkan: Vägar

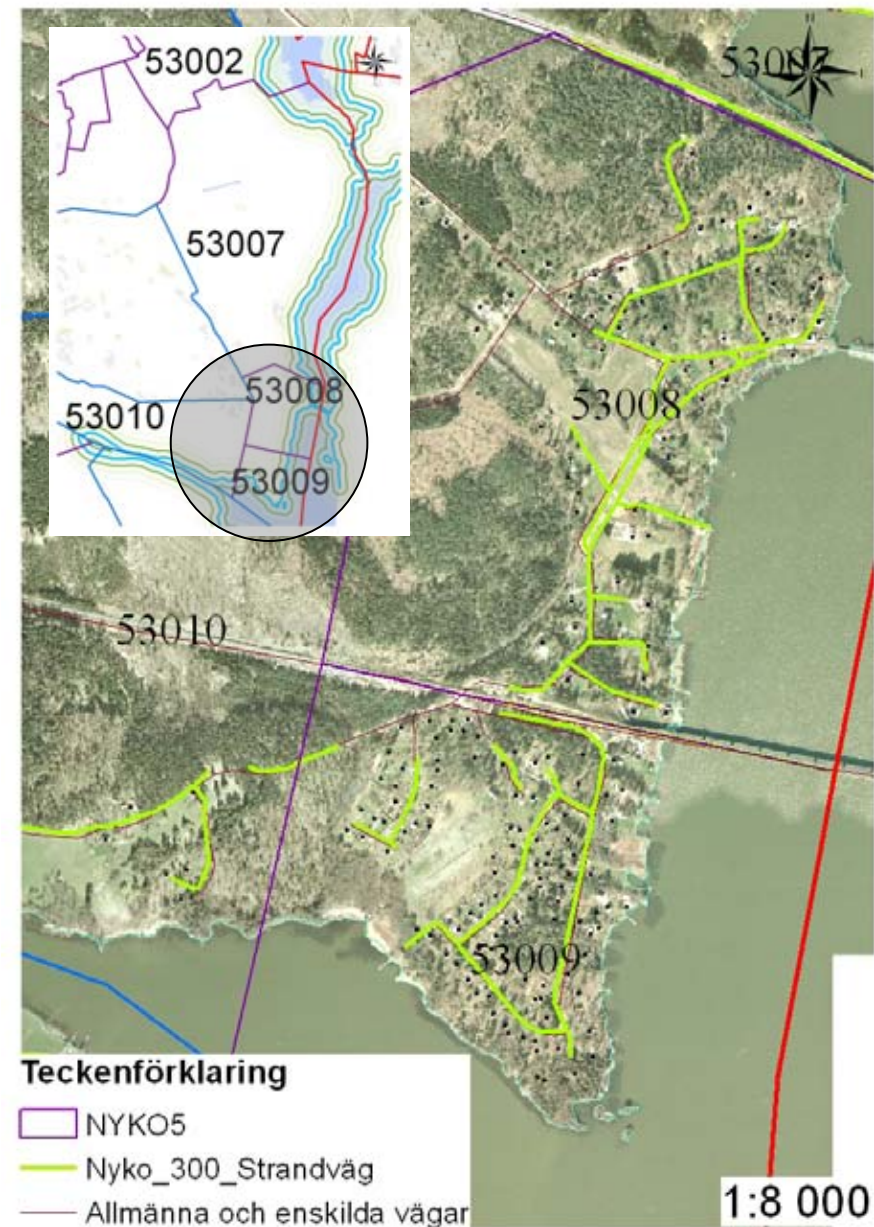

Ur vägperspektiv är stranden i

Nyko5: 53008

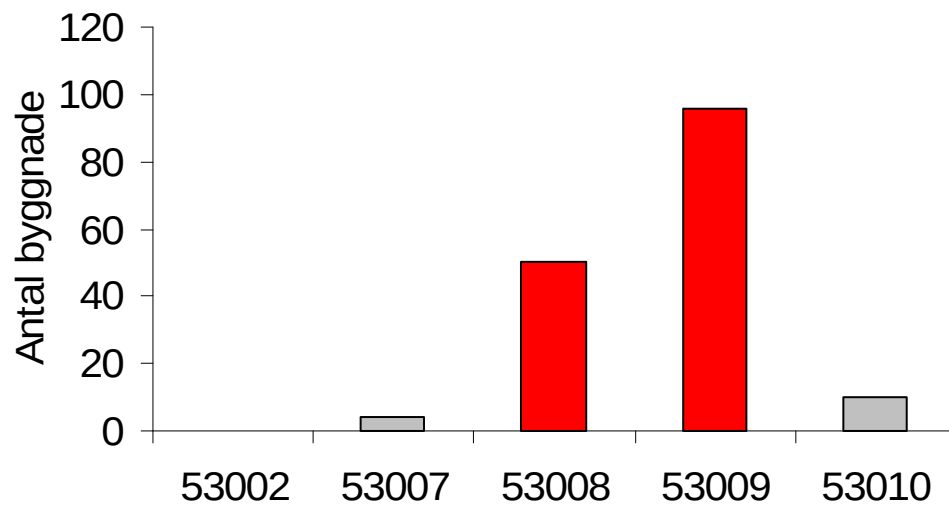
mer påverkad än i

Nyko5: 53009

2a. Påverkan: Bebyggelse

Antal byggnader

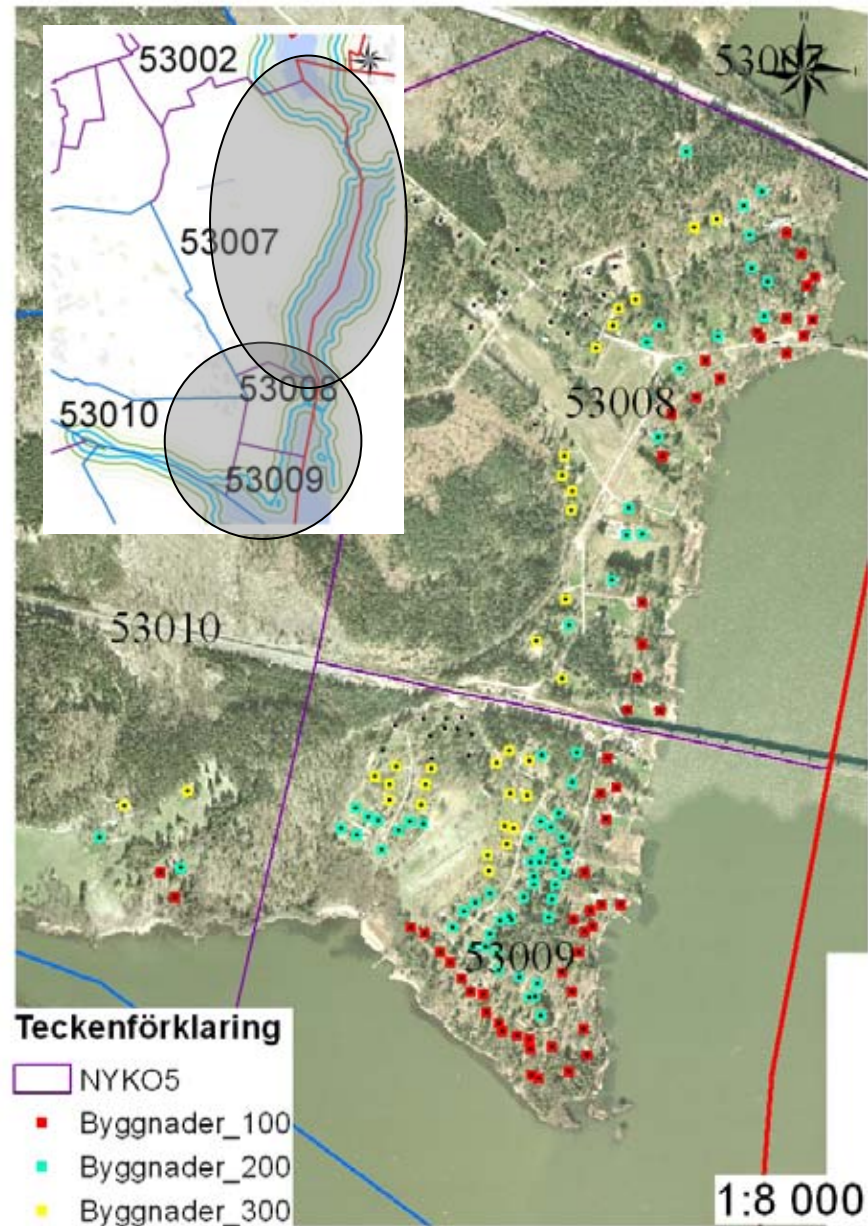

Ur bebyggelseperspektiv är stranden i

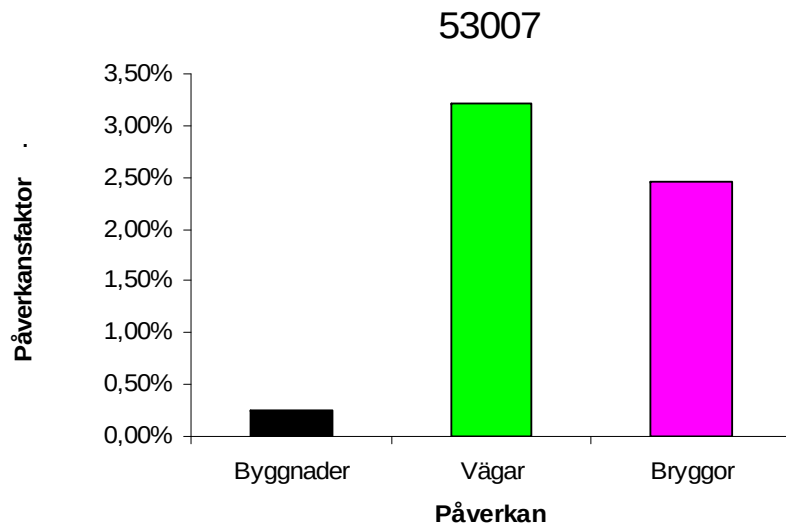
Nyko5: 53008

mindre påverkad än i

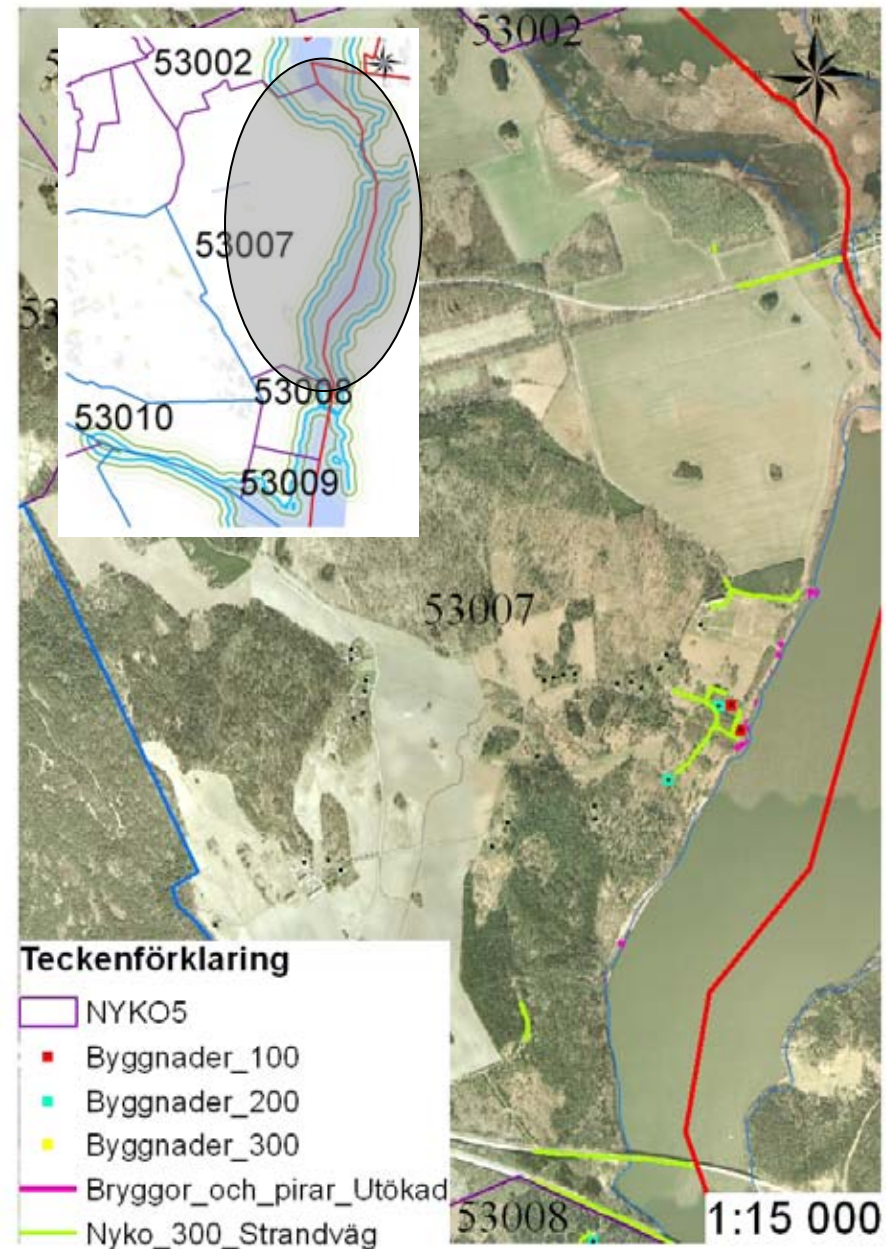
Nyko5: 53009

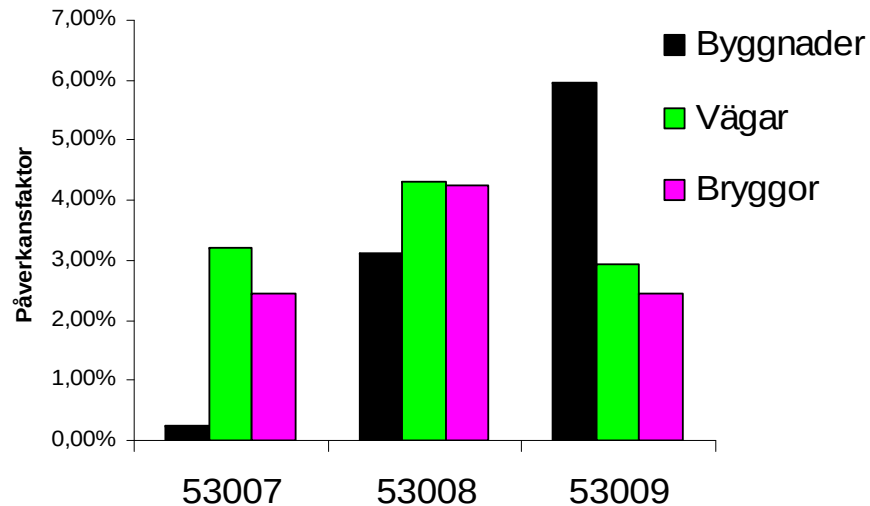
2a. Påverkan: Jämförelse

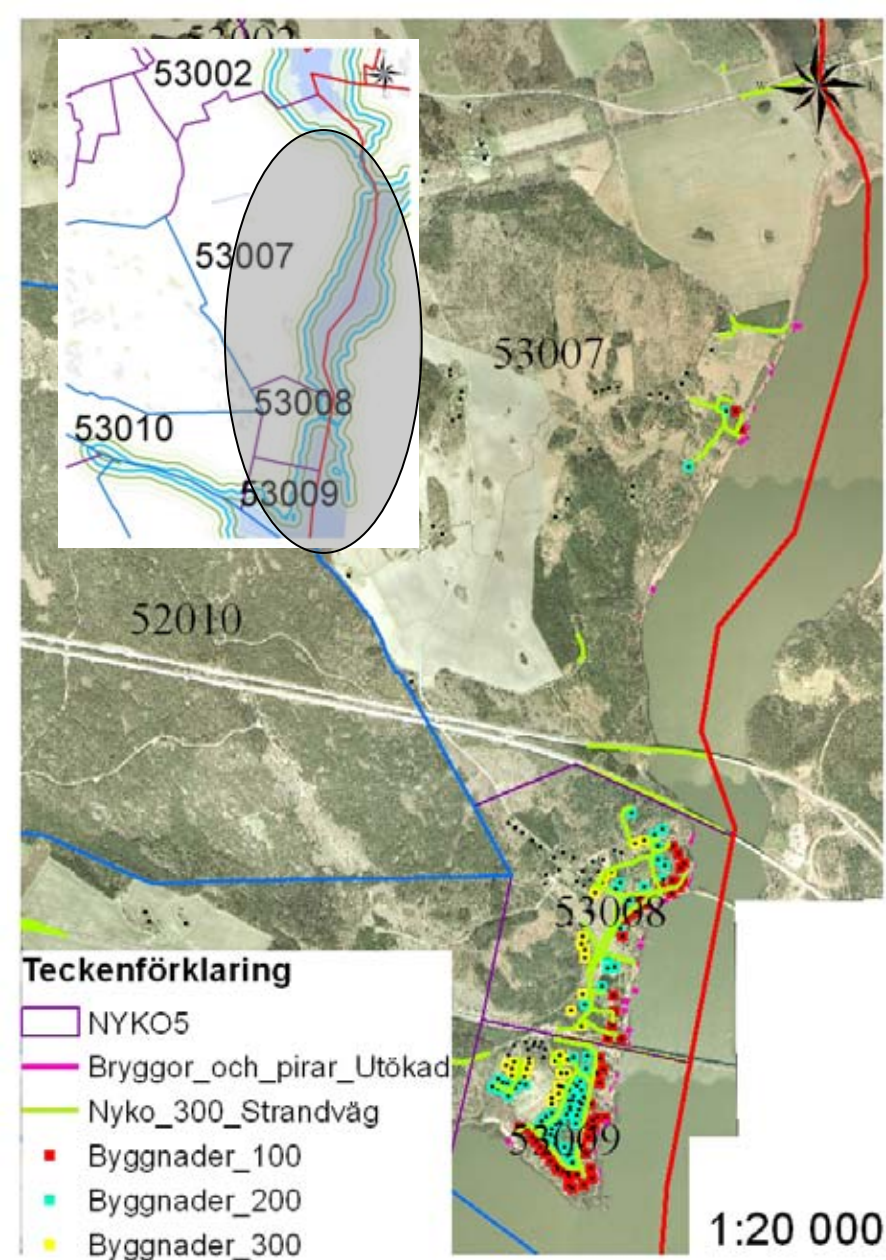
Procentuell påverkan jämförs med kommunens stränder i övrigt, dvs. Inom 53007 ligger mindre än 0,5% av kommunens strandnära byggnader och över 3% av kommunens vägar

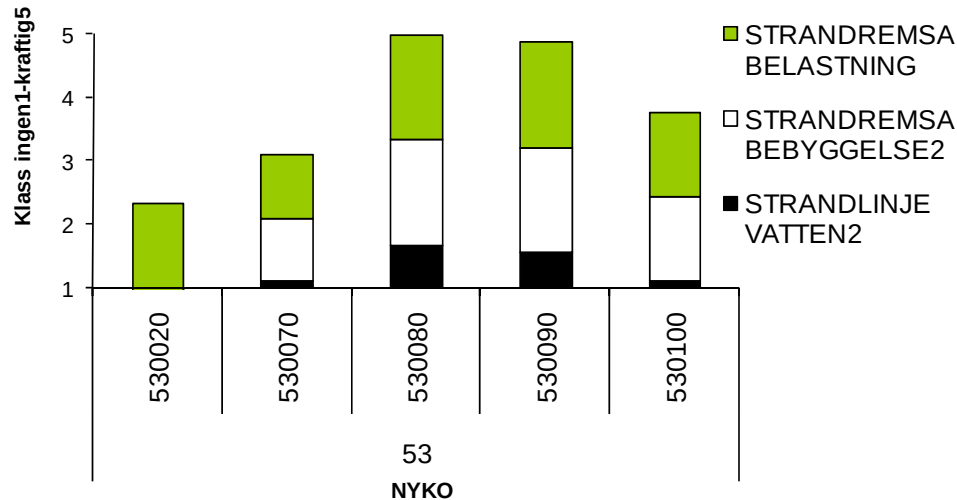
2a. Påverkan: sammenfattning

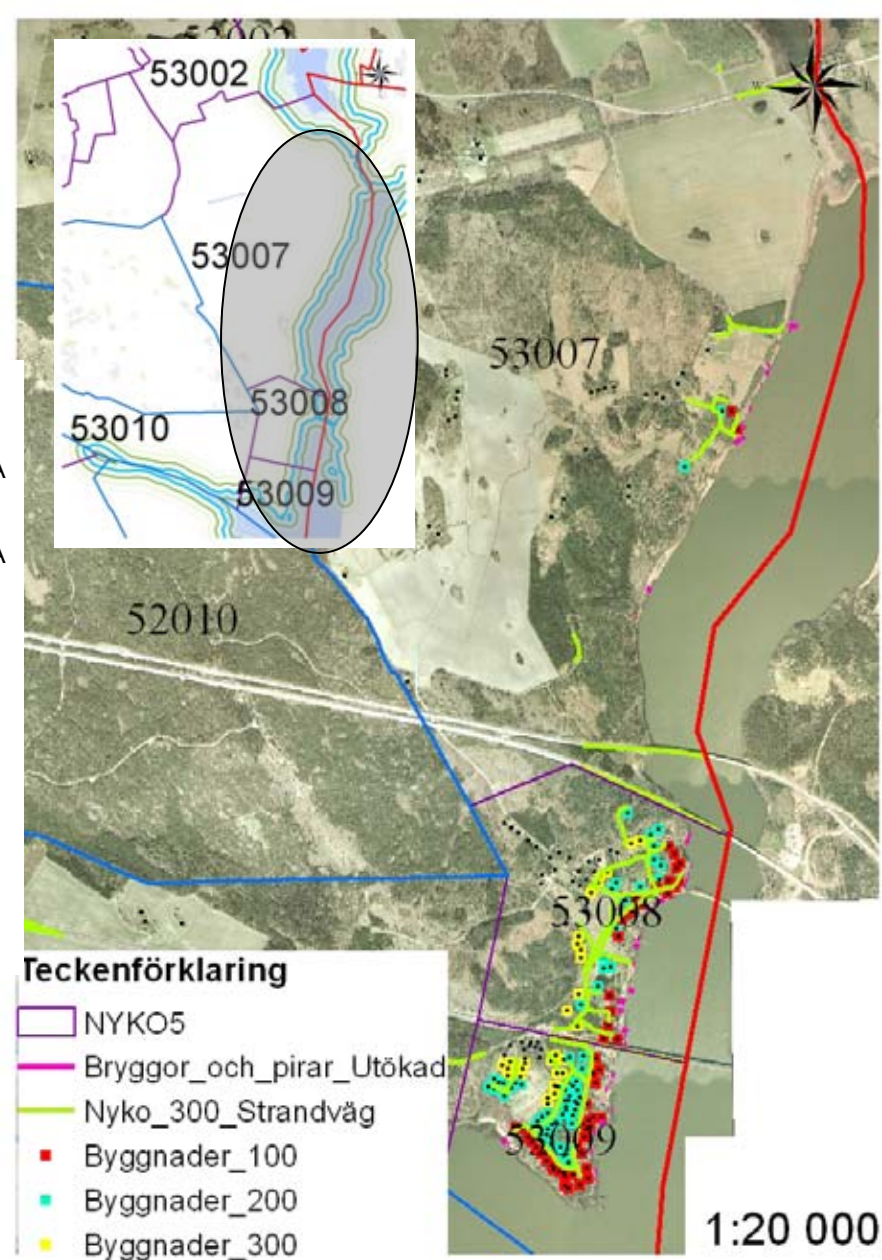
Anger % av hela strandremsan för varje påverkansfaktor.

2a. Påverkan: sammmanfattning

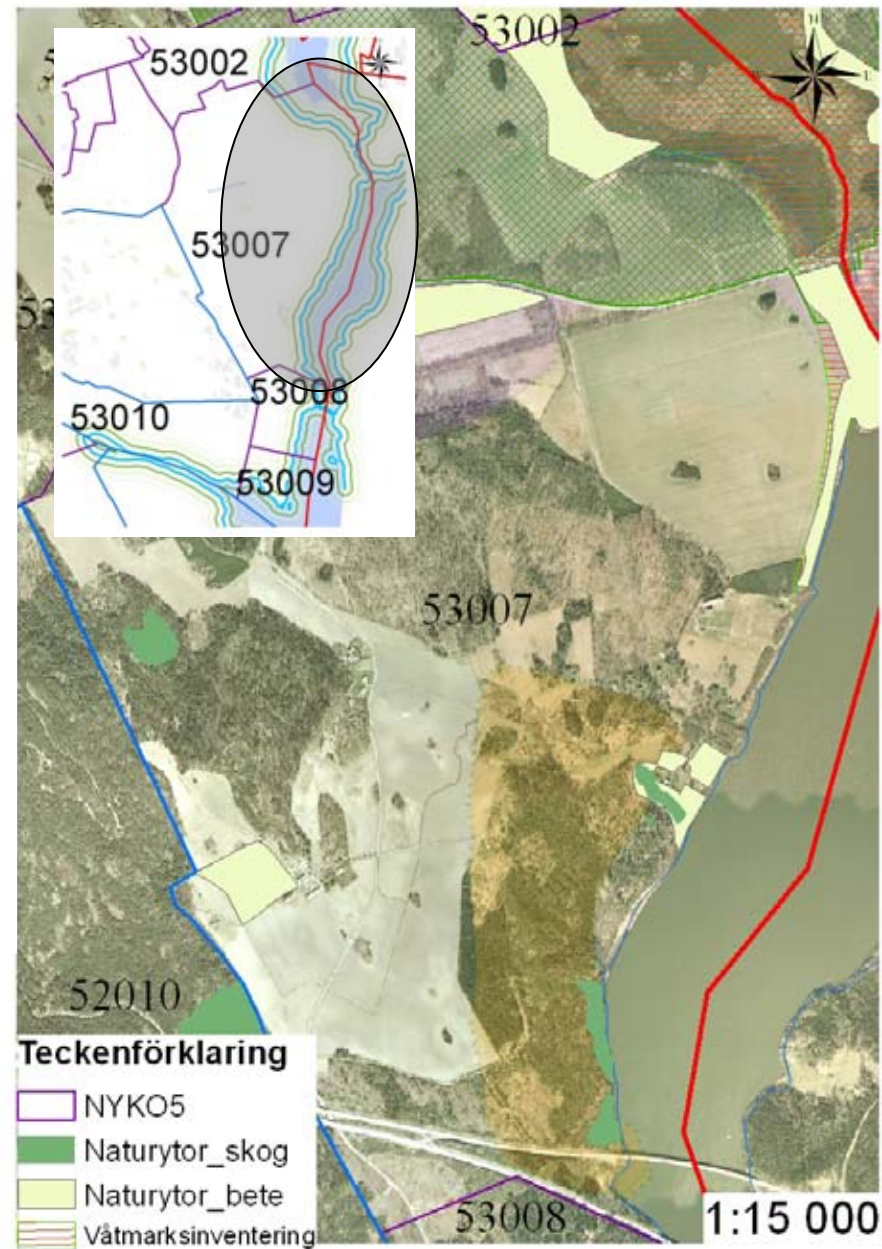
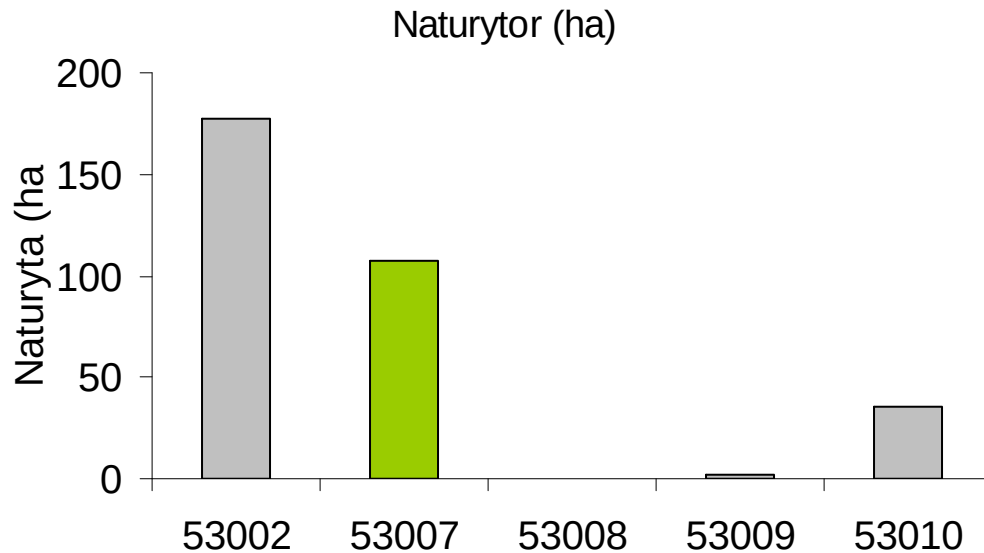
Klasser från gränsvärden baserade på
alla strandremsor i Enköpings
Kommun.

2b. Strandens naturvärden - genomförande

4. Naturen karteras grovt i markslag, baserat på terrängkartan
5. Ett värdebaserat klassificeringssystem skapas för olika markslag
6. Markslag klassificeras, i de fall det finns befintliga källor
7. Områden för vilka inga befintliga källor finns fältinventeras
8. Markslag klassas utifrån uppgifter från fältinventeringarna
9. Nyko-områden beskrivs utifrån naturklassning
10. Nyko-områden jämförs med avseende på andel naturklassade marker

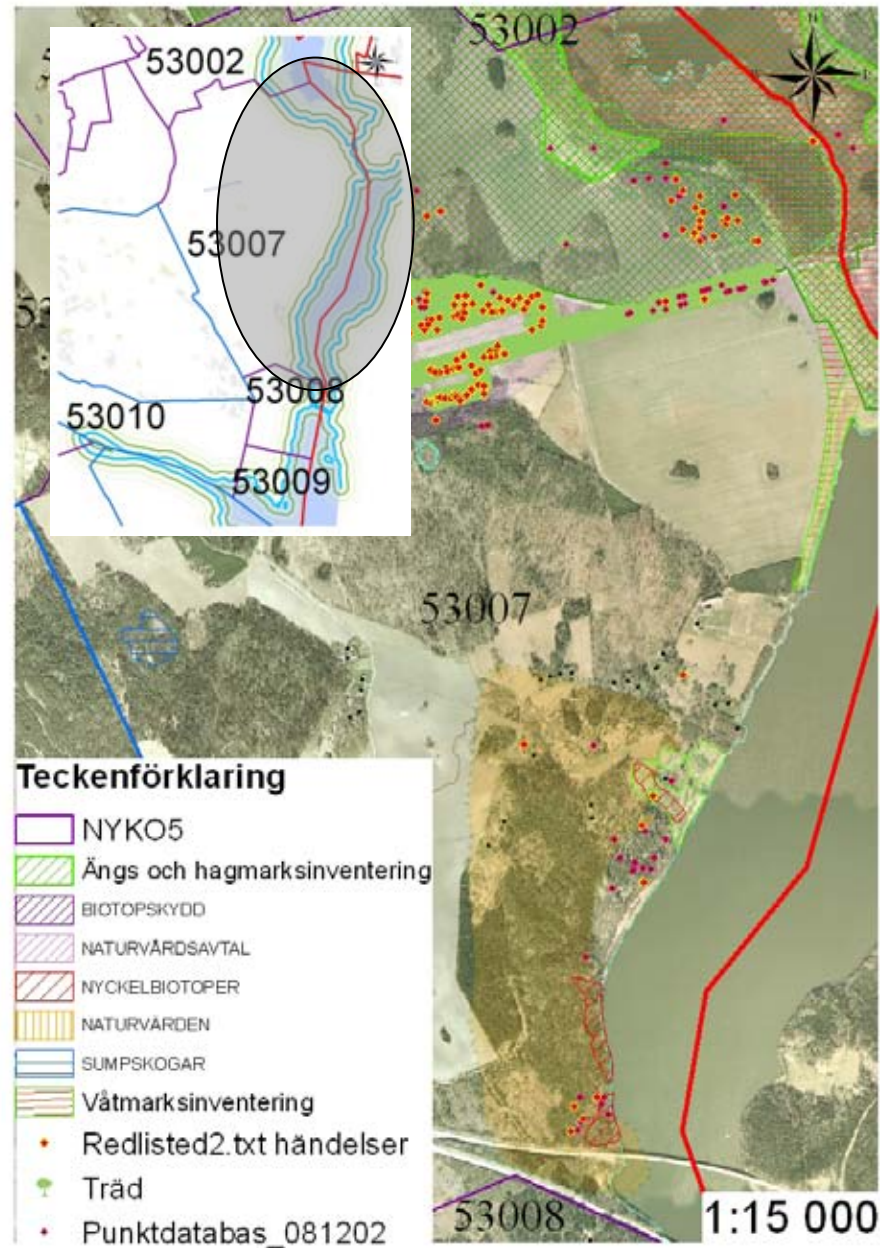
2b. Strandens naturvärden

Naturvård 300m

Som underlag för att peka ut naturvärden används redan utpekade områden såsom:

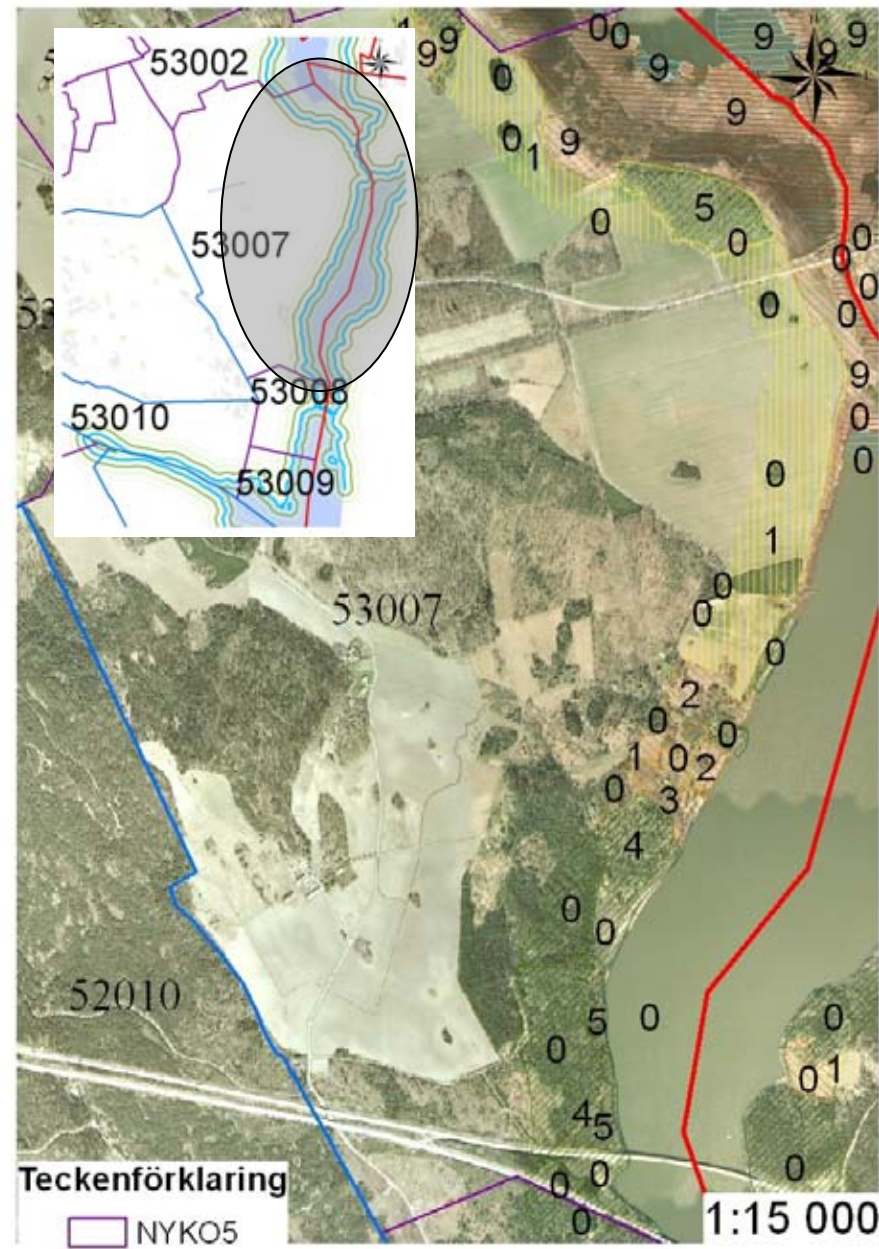
- Nyckelbiotoper (samt sumpskogar och naturvärdesobjekt)
- Naturbetesmarker med avtal (tilläggsersättning)
- Andra klassade ängs- och hagmarker (Ängs- och hagmarksinventeringen)
- Våtmarker (våtmarksinventeringen)
- Kommunala och statliga naturreservat (inkl. Natura 2000)
- Fågelskyddsområden
- Djur- och växtskyddsområden
- Rödlistade arter (Artportalen)
- Riksintresse naturvård och länsstyrelsens naturvårdsprogram

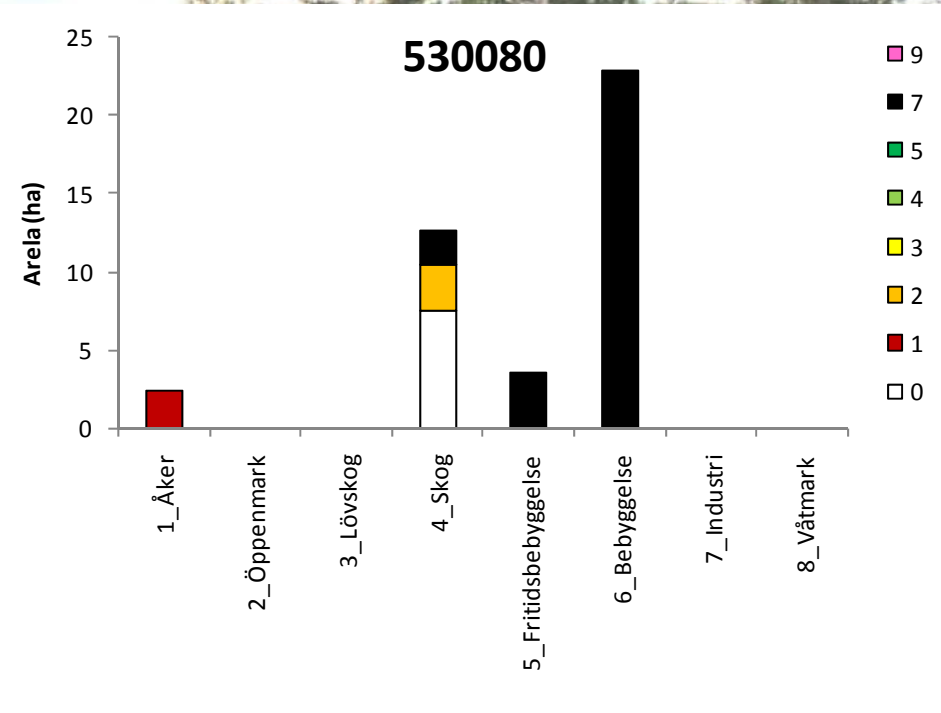
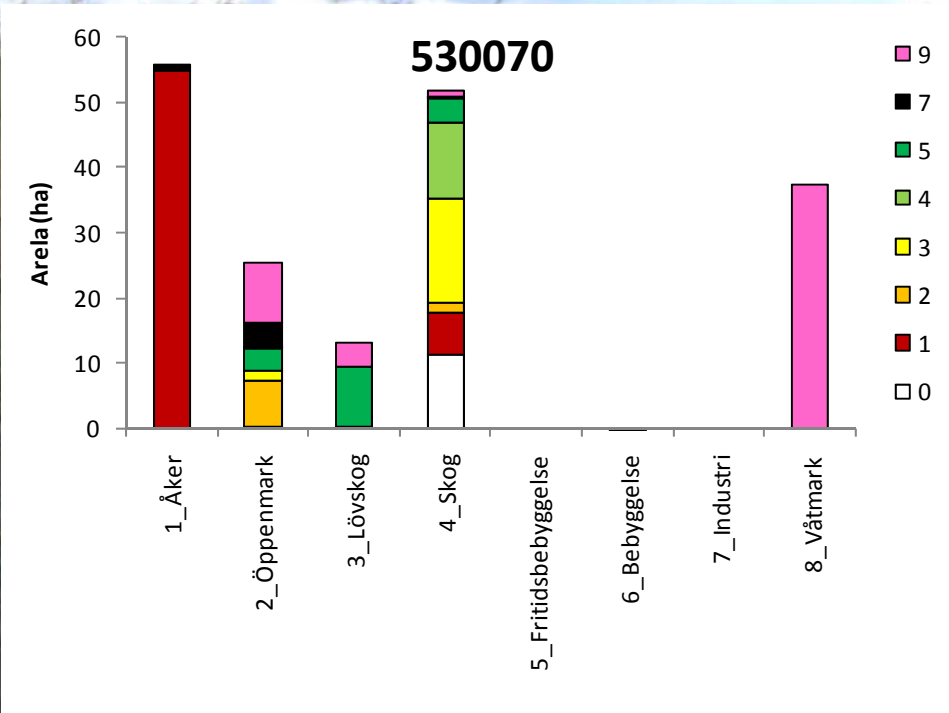
2b. Strandens naturvärdesbedöm

Nivå

- 0 Ej bedömda
- 1 Låga naturkvalitéer
- 2 Måttliga naturkvalitéer
- 3 Vissa naturkvalitéer
- 4 Höga naturkvalitéer
- 5 Mycket höga naturkvalitéer
- 7 Svårbedömda
- 9 Skyddade områden ex. naturreservat, Natura 2000 områden, biotopskyddade områden etc.

2b. Strandens naturvärdesbedömning

Ekolsunds slott

Ekolsund

2b. Avvägning

- Påverkan
- Naturkvalitéer
- Rekreation – kvarstår

Diskussionsfrågor

- Föreslå några praktiska indikatorer som indikerar platser med höga rekreationskvalitéer vid stranden.
- Vilka krav bör man ställa på ny bebyggelse nära strand?
- Om man tänker på kommunal verksamhet, vad är fördelarna med att gynna bebyggelse nära strand, och vilka är nackdelarna – för vem är det gynnsamt/en nackdel?

2c. Rekreation

Ett av målen med strandskyddet är att bevara den allemansrättsliga tillgången till stränderna. Ett områdes värde för rekreation bestäms av naturgivna förutsättningar, tillgänglighet, påverkan och av nyttjandegrad, potentiell rekreativsmöjlighet och av användarna.

Några viktiga faktorer som avgör om ett område nyttjas eller inte är:

- Rekreativskvalitéer
- Avstånd
- Tillgänglighet

Rekreatationskvalitéer

Dessa bestäms av de intressenter som "värderar". Om värden är "konkurrerande" måste en avvägning göras. Vid dylika "konfliktsituationer" bör en så stor mångfald som möjligt eftersträvas beträffande strandremsans rekreatationskvalitéer.

"Intressenter" kan listas i olika kategorier som går att analysera var för sig ex:

- Olika branscher (fiskare, båthandlare)
- Semestrare (badgäster, båt)
- Markägare (strandägare, strandnära boende, hundägare etc.)
- Naturidkare (svampplockning, promenerare, orienterare, campare)
- Beslutsfattare (planmonopolet & hushållning med stranden=strandskydd!)

Intervjumetodik kan användas, ej inom

Avstånd

Flera studier visar att avstånd bestämmer hur vi använder naturen.

Mått på avstånd:

- Avstånd mellan från boende till områden med strandnära rekreationskvalitéer.
- Hur långt människor tar sig för att besöka ett visst område.

Tillgänglighet

Tillgänglighet är en mycket viktig faktor beträffande rekreation. Det är dock inte alltid så att hög tillgänglighet är önskvärt för alla rekreatiionsformer (t ex avskildhet, tysthet)

Mått på tillgänglighet:

1. Vägnät mellan bebyggelse och rekreatiionskvalitéer.
2. Vandringsleder och stigar
3. Angöringsmöjlighet båt, skridsko etc.

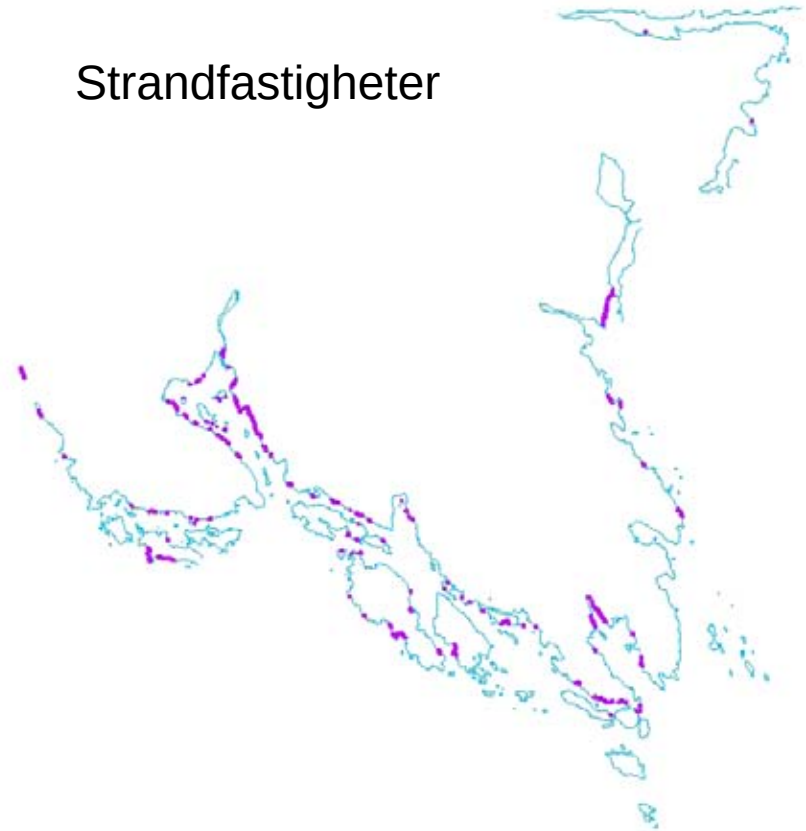
Fastighets- strand

Det är skillnad mellan strandfastigheter och strandnära fastigheter i och med skillnaderna i behov och tillgång till strand!

23 km strandfastighet där fastigheten är mindre än 200 m lång, där tomter ligger innanför 200m från vattnet.

Strandfastigheter

Teckenförklaring

— Strandtomtstrand_Intersect1

1:200 000

Fältinventering

- Personlig översiktlig inventering sommaren 2009
- Inventeringshjälp från Upplandsstiftelsen hösten 2009-2010

Behov av fältarbete efter formellt projektslut sista juli 2009!

2007.06.23

Strandlinjen – var går den?

Gränsen – spelar det någon roll?

En inventering av stranden
för differentiering av strandskyddet
i Enköpings kommun
N. Erik Sjödin

Områden med långgrunda stränder har ofta:

- 1.höga naturvärden
- 2.låg naturlig bärighet
- 3.liten attraktionskraft för boende

Strandlinjer

På vissa ställen skiljer sig strandlinjen enligt fastighetskartan avsevärt mellan när beslutet togs och idag, både på kartan och i verkligheten.

Hur ska långgrunda stränder ska hanteras? Detta bör diskuteras ytterligare!

En inventering av stranden
för differentiering av strandskyddet
i Enköpings kommun
N. Erik Sjödin

